

Tapio Luoma: Tervetuloa kuuntelemaan Arkkipiispan talossa podcastia. Minä olen arkkipiispa Tapio Luoma ja juttelen tässä podcastissa kiinnostavien ihmisten kanssa elämän menosta, arvoista ja muista syvällisistä kysymyksistä.

-musiikki-

Tapio Luoma: Tänä päivänä Arkkipiispan talossa podcastissa minulla on vieraana Juha Tapio. Tervetuloa Juha Turkuun.

Juha Tapio: Kiitos oikein paljon.

Tapio Luoma: Missä määrin Turku on sinulle ennestään tuttu kaupunki?

Juha Tapio: Kyllä keikkamiehelle tietysti kaikki kaupungit Suomessa on tuttuja ja aika monet pienet pitäjätkin. Tietysti on käyty keikoilla, sitten kuvasin Voice of Finlandia kolme kautta, niin silloin tuli sahattua ykköstietä tänne. Mutta ennen kaikkea tämä on tuttu sen takia, että mun vanhemmat ovat asuneet täällä jo jonkun aikaa, että 90-luvun lopussa jo isä sai kunnan teknisen johtajan viran Piikkiöstä ja silloin mun vanhemmat jo muutti tänne. Isä asuu edelleen Piikkiössä ja äiti on haudattuna Turussa. Kyllä tämä on tietyllä tapaa muodostunut kotiseuduksi tai paikaksi, jossa käydään säännöllisesti.

Tapio Luoma: Tuota en itse asiassa tiennytkään. Mulla itsellänihan Turku on ollut ennestään varsin tutuksi ja nyt sitten tietenkin täällä kohta viisi vuotta on tullut asuttua. Niin kieltämättä viehättävä, hieno kaupunki monella tavalla.

Juha Tapio: On tämä, mutta tähän pitää päästä sisälle. Mulle oli silloin aikanaan kun kävi keikoilla täällä, niin esimerkiksi tämä asemakaava... jostain syystä kun oppii hahmottamaan jonkun kaupungin, että miten siellä ajetaan paikasta toiseen, niin Turkua mä en meinannut aluksi hahmottaa millään. Mutta nyt on tullut käytyä jo tässä... ja myös tämä ympäristö, kaikki nämä Piikkiö Kaarina, tämä koko ympäristö, tähän on tosi viehättävää seutua.

Tapio Luoma: Sua Juha pidetään monessa tapauksessa aika vahvasti kuitenkin eteläpohjalaisena. Ja muistan, kun nämä meidänkin tiet aikanaan ristesivät, ainakin silloin kun mä olin itse nuorisopappina Peräseinäjoella. Ja pidin jollakin tavalla kunnia-asiana järjestää joka kevät nuorten tapahtuma, johon kutsuttiin joku eturivin suomalainen gospel yhtye soittamaan. Ja muistan joskus varmaan pian 30 vuotta sitten, kun olit Peräseinäjoella Kalajarven lavalla lämpärinä.

Juha Tapio: Mä muistan ne myös.

Tapio Luoma: Se oli sellainen tilanne, silloin oli kova sana tämmöinen Terapia niminen yhtye, soitti tämmöistä hevigospelia ja se oli silloin kovasti suosiossa nuorten parissa. Ja silloin sitten se yhtye saatiin Peräseinäjoelle, toivottiin myöskin sua silloin. Ja muistan kyllä vaan sen tilanteen vielä, se oli kaunis kesäinen ilta kun sä aloitit ja sitten Terapia tuli myöhemmin mukaan. Ja eipä silloin tietenkään olisi voinut kuvitella, että tässä istuskellaan nyt Turussa Arkkipiispantalossa juttelemassa näitä.

Juha Tapio: Ei olisi, joo. Ei varmaan kumpikaan meistä olisi osannut kuvitella, mihin tällöinen urakehitys tai tie vie. Mutta mä muistan, noin varhaiset keikathan muistaa kauhean hyvin. Ne oli isoja kokemuksia päästä esiintymään ja oli vähän jännittävääkin, koska just Terapia oli niin kuin iso bändi silloin, niin oli jännittävää soittaa ennen heitä. Ja muistan sen miljöön vielä, että siinä oli semmoinen avolava ja sitten se Kalajärvi avautui siinä takana. Mä en ole varmaan tehnyt yhtään levyäkään vielä silloin, että se oli aivan semmoisia ensiaskeleita uralla.

Tapio Luoma: Mutta sulla oli nimeä kuitenkin silloin, koska sut tunnettiin laajalti ainakin näissä gospelpiireissä ja sun suosio oli aivan selvästi nousujohteinen siinä vaiheessa, että sen saattoi havaita. Kun nyt puhutaan tästä meitä yhdistävästä pohjalaisuudesta, niin mitä se kasvualusta, kerrot myöskin Turku yhteyksistä. Mutta mitä ylipäätään se, että artistilla on juuret jossain, niin mitä se merkitsee?

Juha Tapio: No se merkitsee varmaan vuosi vuodelta enemmän. Eteläpohjalaisuus liitetään muhun. Ja itsekin siis koen olevani eteläpohjalainen. Mä oon kuitenkin semmoisen herkän kasvuvaiheen siellä asunut lapsuuteni ja nuoruuteni. Mutta mun suvussa ei ole eteläpohjalaisista verenperintöä. Mun vanhemmat muutti Oulun seudulta aluksi Vaasaan ja sieltä sitten Ylistaroon. Ja siitä tuli semmoinen jännä asetelma, että me esimerkiksi muutettiin Vaasasta Ylistaroon viikko ennen kuin mä aloitin ekaluokan. Ja mä muistan sen tunteen, että mä en tuntenut koulusta ketään. Mä muistan sen ensimmäisen välitunnin. Mulla oli Keke Rosberg takki. Keke oli varmaan just voittanut maailmanmestaruuden ja mä olin tosi ylpeä siitä takista, mä olin saanut sen joululahjaksi. Ja sit mä seisoin siinä Ylistaro Kirkonkylän ala-asteen pihassa ja katoin, kun ne muut lapset siellä temmelsi. Pieni kylä ja kaikki tunsivat toisensa. Jotkut hyppi narua ja jotkut kiikku jossain. Joku ajoi toista takaa ja jossakin meinasi tappeluujakka syntyä. Ja kaiken sen sähinän keskellä. Ihminenhän värjää tietysti muistikuviaan, mutta se mun muistikuva on se, että mä seisoin siinä. Että mä olin ainoa liikkumaton osa siinä koko maailmassa, joka siinä ympärillä pyöri ja tunsin aika suurta ulkopuolisuutta. Ja sit jotain tajusin niin kuin pieni ihminen voi tajuta, että kuitenkin tässä tehtävänä on jollakin tavalla soluttautua tähän porukkaan. Ja että tästä mun tulevaisuus lähtee. Että mä uskon, että joku siinä, vaikka mä nopeasti pääsin kaveriporukoihin ja nopeasti rupesin olemaan kotonani siinä ympäristössä, niin myös sitä semmoista havainnoijaa ja tarkkailijaa, jonka mä oon itsestäni löytänyt, niin mä luulen, että jotain siitä perustusta kylvettiin noissa hetkissä.

Tapio Luoma: Mikä merkitys sillä mahtaa olla, että tuommoisessa tilanteessa, kun tulee vaikkapa uutena oppilana uuteen kouluun, kokee jopa pohjatonta ulkopuolisuutta, niin miten sitä käsittelee? Kun mä mietin sun lauluja, niin niissä jollakin tavalla tulee vastaan ehkä, että niissä monen muun asian ohella koetat tulla sinuiksi jonkinlaisen ulkopuolisuuden kokemuksen kanssa. Onko se oikea analyysi?

Juha Tapio: On se oikea analyysi, ja just tällöisiä peruskokemuksiahan sitä taiteilija käsittelee koko uransa ja koko elämänsä, ja niistä on sillä tavalla pääsemättömissä. Ne ei ole aina tiedostettua, että se ei ole todellakaan semmoista itseterapiaa, että mulla on tällöinen kokemus ja mun on tarve tehdä se julkiseksi, vaan se tulee. Se tulee julkiseksi tai se tulee käsitellyksi sen kautta, mitä tekee. Ja esimerkiksi se, että ylipäänsä rupesi kirjoittaa

laukuja joskus siinä teini-iässä, niin se oli väylä purkaa juuri tämmöisiä tuntemuksia, joille ei ollut tilaa semmoisessa pohjalaisen poikaporukan muussa arjessa. Ja se oli mun semmoinen... koska siellä oli jossain mun sisimmässä koko ajan semmoinen alue, juuri se ulkopuolinen, vähän yksinäinen. Mutta ennen kaikkea yksityinen alue, jota ei osannut hirveästi sanoittaa ja johon ei myös halunnut päästä hirveästi ketään. Niin sitten tämä, että löysi kitaraan ja kolme sointua ja oivalluksen, että osaa kirjoittaa lauluja, niin se tavallaan, se tyhjä alue täyttyi niillä lauluilla. Ja ne ponnisti jotenkin sieltä.

Tapio Luoma: Kuinka nuori sä oot ollut, kun sen ekan laulun on kirjoittanut?

Juha Tapio: Ehkä 14. Ja se oli semmoinen, miksi mulla ei ollut sitten koskaan... tietysti Pohjanmaalla oltiin kunnollisia ja näin, mutta että mulla ei ollut semmoista kapinoinnin tarvetta jollain kavereilla. Että mä löysin sieltä niin vahvan semmoisen oman maailman, asian, joka ilmensi mun sisäistä maailmaa. Ja mulle riitti se, että mä lauloin niitä lauluja itekseni. Mulla siihen liittynyt semmoista haavetta mistään rokkitähteydestä, eikä siitä, että mun pitäisi esittää näitä muille. Kyllä se oli aluksi ihan vaan semmoinen oma löytö, johon ei halunnutkaan päästä ketään muuta.

Tapio Luoma: Sitten sä ikään kuin tulit tunnetuksi ensi vaiheessa laajemmalle kuulijakunnalle gospelmusikkona. Nyt mieltii taaksepäin noista vuosista, kun Terapia lämpärinäkin 30 vuotta sitten toimit, niin on tapahtunut huikea tämmöinen... voisko sanoa aluevaltaus, jos se nyt on oikea sana kuvaamaan, mitä on tapahtunut. Mutta mitä opit noina gospelmusikkovuosina, jolloin tavallaan se oli tietenkin tämän tietyn genren musiikki ja kuulijakunta oli myöskin tämmöistä tietyn genren kuulijakuntaa. Mutta siis mitä sieltä on pysynyt mukana?

Juha Tapio: Kyllä siinä luotiin semmoinen koko perusta mun lauluntekijyydelle ja sille, kuka mä artistina olen tänäkin päivänä. Ensinnäkin jo se nimenomaan lähti yksin kitaran kanssa. Siihen vaikutti valtavasti se, että mä näin Jukka Leppilammen esiintyvän jossain juurikin kirkollisessa nuorten tapahtumassa. Ja se avasi mulle väylän ruveta esittämään niitä lauluja, koska ne oli siihen asti ollut nimenomaan semmosia, että mä yksin soittelin niitä kitaralla ja pidin ne piilossa ja ne oli mun yksityisiä tuntemuksia. Mutta sitten kun mä näin, että joku esittikin laulujaan, kun ei mulla ollut bändiä eikä mitään, ja sitten yhtäkkiä näin semmoisen keikan, että tommonen vaikuttava artisti kävelee lavalle, ja yksin kitaran kanssa ja vangitsee sen koko tilan. Ja vähin elein, vähin sanoin, vaikuttavin lauluin, heittäytyvällä esiintymisellä, ottaa sen koko tilanteen haltuun. Ja se oli mulle semmoinen, niin kuin jotkut, vaikka Bruce Springsteen on puhunut, että salama olisi iskenyt, kun näki Elviksen esiintyvän. Niin mulle se salama iski, kun mä näin Jukka Leppilammen esiintyvän. Ja mä tajusin, että sille, niille mun lauluillekin on olemassa väylä, että niitä voikin esittää tällai. Että mulla ei ole pakko saada sitä bändiä eikä äänentoistoja, eikä keikkabussia. Ja siitä lähti se halu esittää niitä omia lauluja. Mutta sitten se, tietysti että gospelissa laulut oli... ne oli huonoimmillaan välineitä ja parhaimmillaan välikappaleita. Niin se ajatus, että laulussa pitää olla joku pointti, että jos mä teen jonkun biisin ja mä teen siihen sanat, niin sitten mulla on parempi olla jotain sanottavaa. Niin se oli semmoinen sisäänkirjoitettu asia siinä ja mikä on seurannut koko ajan. Ja varmaan se on tuonut, ja tähän liittyy myös pohjalaisuus. Se, että ollaan kuitenkin aika tosissaan asioitten suhteen. Semmosta kepeää ironiaa mun lauluissa on sitten vuosien

varrella ollut kuitenkin aika vähän. Ja se johtuu sekä eteläpohjalaisuudesta että taustasta gospelissa. Että kun mikrofoni on auki, niin on paree olla jotain sanottavaa. Ja se on selkeästi leimannut mua ja se on ollut sekä mun vahvuus että sitten se on ollut ehkä myös tietynlainen heikkous, josta mulle vähän niin kuin joskus vinoillaankin vaikka jossain kritiikeissä. Mutta sitten semmoinen se tapa on ja semmoiseen tapaan tehdä mä kasvoin. Ja noin esiintyjänä tietysti sitten... se on ollut semmoista koulua esiintymiseen ja omaan asiaan uskomiseen, niin ei voi oikein saada missään muualla. Että siihen aikaan vielä, ja niin pitkään kun mä seurakunnallisissa ympyröissä tein musiikkia, niin liittyi tosi vahvasti toi esiintyminen vaikka kouluissa tai ja tämmöisissä paikoissa, johon mä jouduin aina täysin tuntemattomana artistina. Mä jouduin ja sain tehdä satoja keikkoja, jossa kukaan yleisöstä ei tiennyt, kuka mä oon. Kukaan ei koskaan ollut kuullut yhtään mun laulua. Osalla saattoi olla jopa lähtökohtaisesti negatiivinen asenne siihen, että mitä sieltä on tulossa. Ja sitten, kuinka paljon helpompaa on mennä pikkujoulutapahtumassa värivalojen loisteessa isolla volyyymilla valmiiksi juhlatuulella olevien ihmisten eteen, kuin mennä kahdeksalta aamulla ammattioppilaitoksen saliin. Itsekin vasta herännyt... tai itse on herännyt jo viideltä ja ajanut jostain ja sitten pystyttänyt äänentoistokamat sinne liikunnalta haisevaan jumppasaliin, joka on pakattu täyteen aamunyreitä 16-vuotiaita. Niin että sen tilanteen ottaa haltuun ja sen saa menemään läpi, että saa sen 45 minuutin tunnin vedettyä niin, että ne on mukana ja saa sen pysymään jollakin tavalla näpeissään, niin se on parasta korkeakoulua esiintyjälle.

Tapio Luoma: Todella upea tämä tapa, millä sinä kuvasit nuorten eteen menemistä aamuun kahdeksalta ja sitten kun vertaat sitä vaikkapa johonkin iltatilaisuuteen jossain ihan muussa ympäristössä. Jotenkin mietin, että pappina muistaa myöskin sen, että miten varsinkin alkuaikoina siellä Etelä-Pohjolassa pienessä seurakunnassa koin jotakin samaa. Eli just tämä, että miten mennä ihmisten eteen ja onko minulla mitään sanottavaa näille. Silloin se rima myöskin itsessään voi nousta aika korkealle, että mitä minä päästän ulos itsestäni. Joskus se sanojen löytäminen... tunnustan sen, on ollut todella vaikea, ei se vielääkään aina helppoa ole, mutta usein kuvitellaan, että kun on puhuminen ammattina, niin sanojen löytäminen on helppoa. Mutta ei se suinkaan ole, jos haluaa vakavasti suhtautua siihen, että niissä sanoissa pitää olla myöskin sisältöä. Siinä mielessä oli kyllä hauska kuulla sun oma kokemus tästä, että millä tavalla tilan haltuun ottaminen tapahtuu eri kuulijakunnan edessä.

Juha Tapio: Joo, ja tuohon täytyy sanoa, että olen monesti ajatellut sitä noin ja olen ollut kiitollinen siitä, että omaksi rooliksi on tullut tämä laulajan ja laulutekijän osa. Koska sitten voin vain kuvitella sitä... ja kuinka monenlaisiin tilanteisiin ja ihmisten elämän sekä surullisimpiin että iloisimpiin hetkiin voi vaikka papin työssä päästä ja joutua. Ja sitten täytyy olla annettavaa ja sanottavaa, että minulla on kuitenkin aina ne laulut. Voin... vaikka joskus ennen konserttia on todellakin sellainen olo, että haluaisi ottaa taulusienen ja pyyhkiä pois kaiken, mitä on tehnyt, että tämä on kaikki turhaa ja tämä on kaikki tyhjää ja tämä on falskia ja tällä ei ole mitään annettavaa kellekään. Mutta sitten kuitenkin, varsinkin sitten kun ura on siinä vaiheessa, että on lauluja, joita ihmiset tunnistaa ja joita ihmiset toivoo. Niin se on sitten, aina voi luottaa siihen lauluun, että minun ei tarvitse muuta kuin mennä ja nyt antaa tämä laulu ihmisille. Minä koen tässä vaiheessa uraani pääsevän helpommalla kuin, että jos minun pitäisi joka kerta löytää oikeat sanat uudestaan ja uudestaan.

Tapio Luoma: Vielä kiinnostaa tämä tapa, että millä tavalla sulle laulun tekijänä sanat tulee ja sävelet. Miten sä miellät sen, tai minkälaiset tilanteet synnyttää sinussa, että nyt täytyy saada jotain ulos? Kun pappina pohdin tätä omaa, puhutaan saarnatuskasta tai saarna ahdistuksesta, just että mistä minä löydän sanottavaa. Niin aikanaan sellainen suuri tunnettu teologi, Carl Barth, joka eli 1900-luvun alkupuolella, niin hän on todennut, että saarna ahdistus on sitä, että Jumalan sana etsii sinussa ulospääsyä. Eli että jotain on sellaista, mikä pyrkii ulos, mutta nyt se kipu ja se ahdistus on sitä, että mistä minä löydän sen. Oikeat sanat, kuvaamaan sitä, mikä pyrkii ulos. Voiko tämä kuvata myöskin artistin tai laulun tekijän?

Juha Tapio: Voi, voi. Ja kuvaakin. Nimenomaan se, että se on se tuskallisin vaihe, kun se laulu on idullaan. Ja on joku aihio, on kenties, joskus on aihekin. Mutta nyt vaikka viimeisimmän levyn kohdalla oli sellaisia lauluja, että minulla oli vaikka kertosäe, joka selvästi... jossa on voimakkaat jotkut elementit, että okei tästä tämä laulu kertoo. Mutta sitten se kaikki siinä ympärillä on hähmäistä ja epäselvää ja et millään saa niitä säkeistöjä, niiden tekstejä semmoiseksi, että se kokonaisuus toimisi. Ja nimenomaan, että on aika selkeäkin kuva joskus parhaimmillaan siitä, että minkälaisen tunteen mä haluan välittää tällä laululla. On ajatus, mitä mä haluan sanoa, mutta se ei ole vaan niin, että sitten vaan se sanotaan. Sille pitää löytää oikea rakenne, oikea muoto, oikea rytmi. Ja se on joskus valtavan tuskainen prosessi. Se vaatii monta uudelleen kirjoittamista ja monen version roskeen heittämistä.

Tapio Luoma: Kun miettii ja kuuntelee vaikka sun sanoituksia, ne on usein mestarillisia monessakin mielessä. Ja se, mikä itseäni niissä puhuttelee, on se, että sä jollain tavalla tuut avanneeksi ikkunan johonkin semmoiseen todellisuuteen, jonka sä pyydät kuulijaa katsomaan. Mutta se on vaan välähdys. Sitten ehkä samassa biisissä avautuu toinen ikkuna, ehkä siihen samaan todellisuuteen, mutta vähän toisella tapaa. Ja mietin sitä, että onko toi jonkin tavoin tiedostettua toiminta, että sä herätät aika monia mielikuvia ja pyrit saamaan kuulijan mukaan semmoiseen mielikuvien rakentamiseen, jota sitten taas musiikki, upeine sovituksineen, totta kai sitten myöskin tukee.

Juha Tapio: Joo. Kyllä itselle rakkaimmat biisit on just semmosia, joissa on semmosia taajuuksia ja tasoja, ja sisäänrakennettuja merkityksiä paljonkin. Joskus joutuu myös hyväksymään sen, että ne ei läheskään kaikille kuulijoille edes aukea. Mutta siinä on se semmoinen rikkaus, mikä on aivan todella ilahduttavaa. Että sitten vaikka tommissa joissakin musiikin... jotka kiihkeimmin mun musiikkia kuuntelee niin on myös ihmisiä, jotka jaksaa nähdä vaivaa ja kuunnella niitä biisejä ja miettiä niitä kaikkia merkityksiä. Se on huikeeta, mitä kaikkea ihmiset sieltä löytää. Ja monestihan käy niin, että ihmiset löytää sieltä myös semmosia oivalluksia, joita mä en ole mitenkään tietoisesti sinne laittanut. Mulle on muodostunut myös tärkeäksi se, että mä en liikaa lähde avaamaan. Vaikka jos itsellä joskus, kun on tosi innoissaan jostain biisistä, niin on valtava kiusaus lähteä selittämään sitä vaikka keikalla tai johonkin somepostaukseen, että mitä kaikkea mä oon tarkoittanut, ja mitä kaikkea tämä rivi voi tarkoittaa ja mitä tällä. Mutta sitten sitä ei saa viedä kuulijalta pois, sitä omaa oivaltamisen iloa ja omaa vapautta tulkita. Koska voi olla ihan hyvin jossain

saarnassa tai puheessakin, että siihen rakentaa jonkun ikään kuin pääpointin, mutta sitten siellä voi olla joku melkeinpä irrallinen lause siihen kokonaisuuteen... mutta siellä on joku, joka tarvitsee kuulla juuri se lause, ja hänelle muodostuu siitä se päälause, ja sitä ei saa viedä siltä kuulijalta pois.

Tapio Luoma: Meitä pappejahan on toisenaan moitittu siitä, että me tarjotaan liian valmiiksi pureskeltua tavaraa ja se varmaan liittyy juuri tähän, että millä tavalla retorisesti osaisi ilmaista asian niin, että se jättää riittävästi tilaa ja ilmapuutta kuulijalle, soveltaa sitä omaan elämäänsä ja katsomaan, että mitä tämä juuri mun elämässä voi merkitä. Luulen, että sun sanotuksissa, sun lauluissa aika paljon kyllä tämä tulee todeksi, koska on vaikea muuten kuvitella, että sä oot saanut noinkin laajan suosioon. Että sun lauluja kuunnellaan, niitä toistetaan, jopa yhteislauluna niitä lauletaan, jopa ripareilla, että se on tullut myöskin muulle selville, että tämän päivän riparilaiset tuntee Juha Tapion myös riparilla tuttuja laulujen tekijänä. Silloin tämä kysymys siitä, että mitä artistin elämässä on semmoista, että hän kykenee juuri tällaiset asiat pukemaan sanoiksi. Tuleeko kaikki se tavallaan oman läpieletyn elämän kautta?

Juha Tapio: Kyllä ne tulee. Vaikka tarinat monesti lauluissa onkin keksittyjä, niin se on vaikea sanoa, että niin kuin... ja voi olla, että sitten kun kirjoittaa puhetta, mua kiinnostaa kuulla sekin, että onko se samanlainen prosessi. Mutta joskus on kysytty, että mistä tietää, että laulu on valmis, kun sitä voi hioa loputtomiin. ja joskushan käy niin, että sitten kuulee valmiin levytykseen ja tajuaa, että ei se ole vielääkään valmis. Että olisi pitänyt tehdä tohon toi ja tohon toi, joko sen soivan musiikin tai sitten sen ihan itse biisin sisällön suhteen. Ja vaikka Bob Dylan on kuuluisa siitä, että hän vieläkin vanhoja klassikkobiisejä laulaa keikalla uusilla sanoilla, että se on jatkuva prosessi. Mutta mulle se, että mistä tietää, että laulu on valmis, ainakin siinä hetkessä niin, että ajattelee, että nyt se on valmis, niin ei se liity oikeastaan edes siihen läheskään kokonaan siihen käsityön jälkeen, vaikka sitä haluaisi ammattilaisena tietysti olla ylpeä ihan siitä käsityöstä, että se on rakennettu niin, että liitokset on lujat ja ne ei natise. Ja osat on lujasti kytkyissä toisiinsa, ja siinä on kaikki loogiset asiat semmoisia, kun on ajatellut, että ne on. Että se on hyvää työtä, mutta sitten mulla on roskakorissa lukemattomia lauluja, jotka on hyvää ammattimiehen työtä, mutta joista ei ole mihinkään. Että siinä on se, että milloin se tuntuu siltä, että nyt mä haluan esittää tämä jollekin. Niin siinä täytyy olla sitten se semmoinen läpieletyn elämän tunne. Siinä täytyy olla semmoinen olo, että tässä on jotakin, joka on totta. Vaikka se olisi satu, jonka mä olisin keksinyt, niin siinä niissä hahmoissa, siinä niissä tapahtumissa, niissä johtopäätöksissä tai oivalluksissa, mitä siinä on pitää olla jotain, mistä mä niin kuin koen, että vaikka toi tyyppi tossa en ole minä, niin se voisin olla minä, ja että se tuntuu mulle oikealta, ja se on joku paino rintalastassa. Josta joku rukoilija voisi käyttää, vaikka että se on Jumalan läsnäolo, mutta siis, tiedätkö, joku semmoinen, siihen asettuu joku ominaispaino sille laululle. Ja mulla on ihan tästä semmoisia todisteita, että on ollut täysin mallikelpoisia biisejä, joista levy-yhtiö on sanonut, että tästä tulee hitti. Ja mä oon tiennyt, että ei tule, koska mä en tunne siinä sitä ominaispainoa. Se ei asetu siihen vaa'alle sillä tavalla, kun sen pitäisi. Ja joskus sen vaan tuntee, myös siinä vaiheessa, kun tietää, että tämä ei välttämättä ole nyt briljanteinta käsityötä, mitä mä oon tehnyt, mutta tässä on nyt se joku juttu.

Tapio Luoma: Onko käynyt koskaan niin, että sä oot tehnyt omasta mielestä huonon biisin, ja sitten kummenkin sä saat sitä valtavasti kiitosta?

Juha Tapio: On, on.

Tapio Luoma Näinkin voi käydä?

Juha Tapio: Kyllä voi. Ja suurimmat hitit on semmosia monet, että... mutta niihinkin liittyy semmoinen, että niissä on ikään kuin se joku oma entiteettinsä sillä tavalla, että ne ei ole mulle... kun jotkuhan on semmosia sylilapsia, joita mä hellin ja hioin ja parantelen ja teen niin kuin... ja ajattelen, että tämä on ihanaa ja tähän mä oon nähnyt paljon vaivaa. Ja monet tuommoiset suurimmat menestykset on ollut semmosia, että ne on niin voimakkaan simppeleitä ne ideat siinä, että ne vaan tulee ja sitten mä vaan päästän ne ulos. Ja sitten ne on mulle vähän sellaisia, että ne jää jollakin tavalla siinä tekovaiheessa jopa etäisiksi. Ja niitä ei osaa tavallaan nähdä semmoisina kuin mitä niistä sitten tulee. Ja ne on monesti ollut semmoisia, mitkä sitten yllättää, että okei, että tästä tulikin. Se on mun heikkous ja vahvuus. Moniin tämmöisiin asioihin liittyy heikkouksia ja vahvuuksia, mutta myös se, että mä oon aivan ulkona tämmöisestä hittigamesta, että mitä pitäisi tehdä. Ja se, mä tiedän, että moni ei usko sitä, koska mulla on kuitenkin plakkarissa aika paljon hittejä, mutta ne on monet syntyneet tällain täysin aavistamatta, että tämmöisestä biisistä voisi semmoinen tulla.

Tapio Luoma: Eli sä et tietoisesti pyri mihinkään hittiin vaan sä haluat ulos semmoista tavaraa, jossa sä voit kokea olevan uskollinen itsellesi. Onko tämä oikea...

Juha Tapio: Joo, ei oikein muunlaista tavaraa voi tehdä. Ja jos joskus on sortunutkin siihen, että yrittää sitä hittiä, niin ei se ole onnistunut.

Tapio Luoma: Mietin näitä artistin paineita. Monet on sanonut, että esikoiskirjailija ensimmäisen romaanin jälkeen altistuu valtavalle ahdistukselle, että vähintään yhtä hyväksi pitäisi saada myös toinen romaani. Ja ilmeisesti voisi kuvitella, että luovalla taiteilijalla, tämä on vähän kuin kaikilla sama kokemus, että kun menestyksessä rima nousee, niin sitten aina pitäisi kokea ylittävänsä sen. Minkälaisia on sun paineet? Minkälaisia paineita sä koet omassa työssäsi?

Juha Tapio: Kyllä niitä kokee koko ajan ja niiden kanssa koittaa järkeillä. Musiikkiala ja varsinkin populaarimusiikki, niin se kuitenkin... siinä on koko ajan olemassa läsnä semmoinen kilpailu ja vertailu. Mikä ei sillä tavalla musiikkiin pitäisi kuulua, mutta se tähän alaan kuuluu väistämättä. Että jos mun laulu soi radiossa ja pääsee vaikka jollekin soittolistalle, niin se tarkoittaa aina väistämättä, että se on silloin kilkaannut ulos jonkun toisen. Ja nyt kun me tehdään viljava festivaalikesä, niin se tarkoittaa, että joku on miettinyt, että mitä bändejä tänne festivaaleille halutaan. Se, että on siellä, niin tarkoittaa, että joku toinen on jätetty kutsumatta. Ja sitten taas niille festareille missä itse en ole, niin minun sijaani on kutsuttu joku toinen. Ja sitten kun me jaetaan näitä musiikkialan palkintoja tai katsotaan listasijoituksia ja muuta, ja musiikkialahan elää tämmöisestä. Siihen on hirveän helppo lähteä mukaan. Varsinkin tämä nykytempoinen... vaikka se, että vielä silloin kun mä aloitin, niin sitten julkaistiin niitä albumeita ja sykli oli paljon hiljaisempi ja hitaampi. Että

sitten vasta vähän ajan päästä tarkisteltiin, että miten se on lähtenyt myymään. Ja listat tuli kerran viikossa ja sieltä katsottiin, että monentena se nyt on. Ja laulut syttyi radiossa. Mutta nyt esimerkiksi, jos me julkaistaan uusi biisi, niin mä näen Spotifysta saman tien. Mulla on sovellus, josta mä näen, kuinka moni ihminen kuuntelee sitä tällä hetkellä. Ja se numero vilkkuu siinä koko ajan. Se on järjettömän koukuttava, se jopa puhelin värähtää joka kerta, kun uusi kuulija tulee langoille. Niin sitten voi kuvitella, minkälaista se on nuorelle artistille, vaikka joka ensi kertaa julkaisee jotain, niin seurata sitä. Kun se tällekin, mäkin oon kuitenkin, ensimmäistä hitistä on 20 vuotta, ja mullakin tulee se sellainen fiilis vieläkin, että mulla on se puhelin kädessä, ja se vilkkuu ja se paukkuu, ja siinä koko ajan näkyy niitä lukemia. Ja sitten kun tulee joku kellon lyömä, että ne lukemat alkaa laskea, niin tulee semmoinen olo, että nytkö yleisö minut hylkää. Tässä voisi mennä semmoiseen, että oma identiteetti ja hyvinvointi ja onnellisuus, sitä voisi mitata minuutin välein, jos se riippuisi siitä. Kyllä niitä paineita on. Mutta ehkä nyt tietysti kilometrejä on sen verran alla, että mä muistan ne paineet mitkä oli ensimmäisen menestyslevyn jälkeen, kun halusi osoittaa itselleen, ennen kaikkea itselleen, mutta halusi osoittaa myös muille, että se ei ollut vahinko eikä se ollut sattumaa. Kyllä ne paineet oli kovat siihen, että halusi tehdä levyn, joka uudestaan menestyy. Ja halusi tehdä sille levyille biisejä, joista tulisi yhtä tunnettuja kuin sen ensimmäisen levyn joistakin lauluista. Jopa ihan siksi, että siinä keikkasetissä olisi enemmän hittejä, että ei tarvisi niitä tiettyjä biisejä soittaa kaksi kertaa illassa. Kyllä niitä paineita on, ja nyt ne muuttaa muotoaan. Suurin paine kuitenkin tulee aina siitä, että haluaa mennä eteenpäin ja haluaa kokea, että kehittyy. Haluaa kokea, että tulee paremmaksi. Sitten sellainen vaatimus itseä kohtaan, että haluaa tehdä sen työnsä yhtä intohimoisesti ja yhtä tinkimättömästi kuin teki silloin joskus, kun oli hirveän paljon näytettävää. Tällä hetkellä ehkä ne suurimmat paineet kohdistuvat siihen omaan itseeni, että ei tulisi tyytyväiseksi siihen, mitä on saavuttanut. Eikä siihen oikeastaan tulekaan. Että se tyhjä paperi ja kun istuu työhuoneella kitarasyllissä eikä ole vielä mitään aavistustakaan, että mitä lähtee tekemään, niin se on yhtä aseista riisuva hetki joka kerta. Ja yhtä tyhjän päältä joutuu lähtemään. Mutta olen koittanut pyrkiä siihen, että ne paineet kääntäisi niin päin, että vaatii itseltään sitä, että tekee niin hyvää kuin osaa. Ja sitten on oppinut ehkä jollakin tapaa ulkoistamaan niitä musiikkiteollisuuden paineita, mitkä on väistämättömiä. Koska tiedän kuitenkin, että kun tekee populaarimusiikkia, tekee vaikka uutta levyä, niin siinä on kuitenkin levy-yhtiö ja nehän maksaa sen mun harrastuksen. Mä ymmärrän, että ne on siinä. Ja sitten siellä on välittömässä kytkyssä heihin on radioitten musiikkipäälliköt ja siellä on festivaalijärjestäjät ja Spotifyn toimittajat. Ja kaikki tämä, ja se on välillä tosi työlästä yrittää saada se osasto pois päästään silloin, kun tekee musiikkia. Joskus tuntuu, että tämä on aina kivaa siihen asti, kunnes levy-yhtiön edustaja tulee studioon kyselemään, että mikäs näistä biiseistä olisi singlebiisi.

Tapio Luoma: On kyllä kiinnostava elämänavalue tuo musiikin tekeminen ammattimaisesti. Tuossa kerroit siitä, että varsinkin aloitteleva muusikko voi jäädä koukkuun sonderatessaan kaiken aikaa sitä, että mites mun biisi menestyy maailmalla. Sut Juha tunnetaan sellaisena henkilönä, josta huokuu tietty nöyryys. Ja mietin sitä, että onko oikea tulkinta, jos toteaa, että jollain tavalla sinä ja sinun kaltaisesi muusikot löytävät sen itsetunnon perustaa jostain muuta kuin siitä, että mikä se menestymisen taso on juuri tällä hetkellä. Vai mikä on se

salaisuus tai sinun kykysi säilyttää tällöinen nöyrä ja avoin suhtautuminen, jossa ei ole minusta pätkääkään diivamaisuutta?

Juha Tapio: Tietysti tämä lähti suht hitaasti liikkeelle, että musta tuli ylipäänsä ammattilainen musiikissa. Ja siinä on varmaan sitä semmoista pohjalaista työteliäisyyttä ja kunnollisuutta ollut. Että mä kuitenkin luin itselleni ammatin ja mä en lähtenyt missään vaiheessa hahattelemaan sillä tavalla, että mä rupean taiteilijaksi maksoi mitä maksoi. Vaan en mä tiedä, joku semmoinen arkirealismi oli kuitenkin iskostettu selkärankaan niin vahvasti, että mä päätin, että mä lähden taiteilijaksi, jos näyttää siltä, että mä pystyn siihen. Ja siinä vaiheessa, kun tuli isompaa julkisuutta tai ensimmäiset musiikkijutut, mitkä laajemmassa mittakaavassa menestyivät sillä tavalla kun menestystä ajatellaan. Niin mä olin kuitenkin 28-vuotias, esikoispoika oli syntynyt, mulla oli perhe. Oli jo elämässä niin paljon semmosia peruspilareita, jotka määritteli mua ihmisenä. Ja sit se, että onnistui siinä työssään, joka tietysti on paljon enemmän kuin työ, että se on kuitenkin kutsumus. Ajattelin, että mulla on kaksi isoa tehtävää tässä elämässä. Toinen on tää musiikki ja kutsumus, jonka se tuo mukanaan. Ja sit toinen on se, että olen perheeni isä ja vaimoni aviomies. Että olen koittanut pelkistää mun elämän suuret tehtävät näihin kahteen. Näihin kahteen mä satsaan kaikkieni. Ja ensin tulee se oikea elämä, jossa on jotain pyhää, jota mä haluan varjella ja se on mun perhe. Ja se määrittelee pohjimmiltaan sen, kuka mä olen. Ja sitten toisena tulee sitten tää musiikin tekeminen, jolle mä annan kaiken parhaan tarmoni ja osaamiseni. Kaikki muu on sitten alisteista näille. Mutta se, että sitten identiteetti... kyllä mä uskon ja tiedän, että myös tää se, että mun koko musiikin tekeminen lähti hengellisestä kutsumuksesta, johon sisältyy... ja mä oon tätä asennetta, mä myös oon välillä ihan pitänyt puheita mun bändille aina ennen kuin mennään lavalle. Niin mä oon käyttänyt semmoista ajatusta, että vaikka popmusiikkiin kuuluu se semmoinen, että ne esiintyjät on ylimaalisia, palvottavia hahmoja niin meidän voima on se, että me ei mennä palvottavaksi, vaan me mennään palvelemaan. Mennään antamaan noi laulut ihmisille, mennään antamaan paras osaamisemme heille. Ja vaikka se rituaali on ihan samanlainen kuin kaikilla muillakin bändeillä, me ollaan siellä valokeilassa ja tehdään tavallaan kaikki ne samat manööverit ja yritetään lietsoa ihmiset mahdollisimman hurmokselliseen tilaan. Niin se kuitenkin palvelee sitä tarkoitusta, että me tehdään se palvellaksemme ihmisiä. Tehdään se sen takia, että kun ne ihmiset tulee sinne keikalle niin... ne saa juhliä, jos ne on tullut sinne tekemään sitä, mutta samalla, jos niiden elämässä on kysymyksiä, suruja, kiitollisuutta, että ne kaikki myös tulisi siinä jollakin tavalla käsitellyksi ja hoidetuksi tai se kiitollisuus tulisi ilmennetyksi. Että se mitä me tehdään, olisi myös joku kohottava ja voimaannuttava elementti, että sitten kun me lähdetään kaikki sieltä konsertista pois, niin meillä on taas hyviä syitä jatkaa elämäämme.

Tapio Luoma: Mä ajattelin, että sä olet varmaan niitä artisteja Suomessa tällä hetkellä, jotka on pystynyt näyttämään, että viihteellinen musiikki voi samalla olla hyvin syvällistä. Ja jollain tavalla se pystyy luotaamaan kaikessa viihteellisyydessä ja kaikessa tällöisellä kuorruksella, niin se pystyy kuitenkin tulkitsemaan ihmisen tunteita hyvin syvästi. Ja mä ajattelin, että tämä on kyllä aikamoinen saavutus, että viihdemaailman ytimessä kuitenkin elämän syviä kysymyksiä voidaan käsitellä tavalla, joka uppoaa ihmisiin.

Puhuja 2 [00:37:47]: Joo, populaarimusiikkihan on erinomainen väylä tämmöisten asioiden käsittelyyn koska se on muodoltaan kevyttä. Se on toisteista, helposti sulavaa ja helposti vastaanotettavaa. Mutta sitten parhaimmillaan kevyessä muodossa voi käsitellä painavia asioita, ja silloin se ei muutu paatokselliseksi. Ja silloin siitä väistyy se semmoinen raskassoutuisuus, jossa ihminen kokisi, että nyt hänet talutetaan väkisin semmoisten asioiden äärelle, joita hän ei juuri nyt ehkä halua vaikka käsitellä. Ja silloin se valinnanvapaus jää ihmiselle itselleen, kuinka syvälle siihen kaikkeen se voi mennä. Ja sitten joku laulu, joka jää elämään ja sen kuulee lukemattomia kertoja tietoisesti tai tiedostamatta, niin siellä ne kerrokset voi alkaa pikkuhiljaa avautua.

Tapio Luoma: Ajattelen, että papin työ, arkkipiispan työ on luovaa työtä siinä mielessä, että joutuu todellakin kaiken aikaa miettimään sitä, että mitä sanoisi ihmisille, jotka odottavat puhetta tai sanoja, sun tapauksessa myöskin musiikkia. Siinä tarvitaan jonkinlaista henkistä tilaa, semmoista ilmavuutta, että on ajatuksella vapaus lennellä hyvin monella ulottuvuudella ja sfäärillä. Mikä on sun keinosi, Juha, säilyttää semmoinen henkinen tila, jossa luovuus ylipäättään on mahdollista.

Juha Tapio: Niitä on monia, sitten ne liittyy vähän eri aspekteihin. Että juurikin silloin kun on siinä tilanteessa, että esittää musiikkia ja tästä on juuri ihan parin päivän takaa esimerkki, että yhden tutun ihmisen hautajaisissa kävin laulamassa ja ne on sitten tosi herkkiä ja henkilökohtaisia juttuja. Silloin täytyy pitää huolta siitä, että se esiintyjän ego ei tule mukaan, vaan että niissä tilanteissa nimenomaan se oikea ilmatila syntyy siitä, että vaan antaa sen laulun tulla ja syventyy siihen lauluun jopa itsekäällä tavalla, että keskittyy vaan siihen lauluun ja sitten antaa kuulijalle sen, mitä sieltä tulee. Ja jättää nimenomaan sen kaiken esittämisen ja oman egon pois. Mutta sitten kun puhutaan ihan siitä laulujen tekemisestä ja ikään kuin se uuden luomisesta, niin ei siihen kyllä ole mitään vippaskonsteja olemassa. Ainoa resepti oikeastaan on, että rupeaa tekemään ja tekee sinnikkäästi. Että siihen tilaan pääsee sillä, että alkaa tehdä. Huomasin nytkin, kun ajelin tuossa tänne ja pidän radiota kiinni autossa niin sävelmiä soi päässä. Ja sitten niitä joskus haluaisi tallentaa vaikka puhelimen sanelimeen ja joskus ei. Mutta se, että pääsee semmoiseen varsinaiseen havaintojen tilaan, niin sinne täytyy mennä tietoisesti. Valitettavan harvoin on niin, että tyhjästä iskee valtava inspiraatio ja siitä tulee valmis laulu. Kyllä semmoisiakin hetkiä on, mutta kyllä se mulle on semmoinen, että mä päätän, että nyt mä rupean tekemään vaikka uutta levyä, niin sitten mä meen joka aamu sinne työhuoneelle. Ja istun siellä tarvittaessa viikkoja ja kuukausia ilman, että mitään syntyy. Ja olen onneksi tehnyt sen niin monta kertaa, että en enää joudu paniikkiin, jos neljän viikon päästä ei ole mitään syntynyt. Vaan tiedän, että se on vähän sellaista, että hakataan päätä seinään ja sitten jossain vaiheessa toivon mukaan se on se seinä, joka pettää eikä pää.

Tapio Luoma: Sulla ei ole sitten mitään tämmöisiä stop dateja, jotka ehdottomasti täytyisi ikään kuin saavuttaa.

Juha Tapio: On, totta kai sitten deadlinet on hyviä. Monesti se paras on, että sovitaan, että nyt tehdään uusi albumi ja sitten määritellään sille aikataulu. Ja sitten kääritään hihat ja

ruvetaan töihin. Että jos ei ole sitä lopullista deadlinea, niin sitten onkin... kuten nyt vaikka pandemia-aikana oli, kun mä vaan istuskelin tekemässä niitä biisejä, että sitten on 70 puolikasta, mutta ei yhtään valmista. Että kyllä se ilman muuta deadline on se, mikä sitten loppujen lopuksi saa asiat tapahtumaan. Mutta että semmoinen, että olisi joku mystinen tapa päästä johonkin tilaan, missä luovuus virtaa, niin semmoista mulla ei ole. Että kyllä se ainoa on se työnteko. Ja sitten se kutsumus, että suhtautuu siihen sillä tavalla, että tämä on armolahja, joka viritetään palavaksi. Että se palo siihen tekemiseen on edelleen olemassa, into ja halu. Koska sitten jos sinne menee sillä tavalla, että onko mun pakko. Kyllä sellaisikin aamuja on. Mutta että jos se olisi se perustava ajatus, että mun on nyt pakko, koska tämä on mun työ, mutta mulla ei ole todellisuudessa mitään intohimoa siihen, niin sitten on varmaan semmoinen hetki, että ruvetaan nostalgiabändiksi tai mennään muihin töihin.

Tapio Luoma: Tämä on ollut todella kiinnostava keskustella Juha sun kanssa. Tässä tulee niin monia semmoisia yhtymäkohtia tähän omaan ammattiin kirkon palveluksessa ja kirkon työssä, että tästä saisi aikaan vaikka miten monta juttusarjaa. Käytit monta kertaa sanaa kutsumus ja käytit sanaa palveleminen siinä yhteydessä, kun kerrot sitä, että et mene ikään kuin pitämään itseäsi esillä yleisön eteen, vaan menet palvelemaan. Ja tulee mieleen Jeesuksen sana, jossa hän sanoi, että minä en tullut palveltavaksi, vaan palvelemaan. Ja tuossa on paljon semmoista, mitä huomaa jäävän itsekkin miettimään kirkon työntekijänä. Tämä oli valtavan kiinnostavaa kaiken kaikkiaan. Kysyisin Juha sulta, että mikä elämässä on tärkeintä? Äsken totesit, että perhe ja musiikki. Mutta onko tämä se, minkä vastaisit tuohon kysymykseen, jos sen kysyisin?

Juha Tapio: Kyllä varmastikin näin, jos puhutaan tämän puoleisista. Noihin kiteytyy kuka minä haluan olla. Sitten tietysti, että se mahdollistuu, niin sitten onhan ihmisellä lukemattomia itsestään osittain riippumattomia asioitakin. Se, että säilyy toimintakykyisenä ja säilyy terveenä, nämä kaikki linkittyvät toisiinsa. Jos on joku kutsumus, että pystyy sitä kutsumusta seuraamaan. Mutta elämässä varmaan on sitten vielä sellainen syvempi pohjavire. Sekin, että olen tietoisessa mielessäni määritellyt, että nämä ovat tärkeimmät kutsumukseni tässä elämässä. On myös niin, että huomaan, että mun valintoja ja tämmöisiä pohdintoja ohjaa se semmoinen tietty periaatteellisuus. Se, että mä myös vaadin itseltäni sitä, että nämä ei ole semmoisia vain lausuntoja, joita mä annan. Vaan mä myös sitten elän näiden valintojeni mukaisesti. Sitten mä voin katsoa itseäni peiliin ja sanoa, että mä olen elänyt ja tehnyt asiat oikein siinä mittakaavassa minkä mä olen itselleni asettanut. Se, että on rehellinen itselleen, vaikka se näyttäytyisi ulospäin minkälaisena. Mutta elää oman elämänsä niin, että saattaa sanoa, että näin mä halusin tämän tehdä. Mä elin niiden arvojen mukaan, joita mä itselleni asetin. Se on varmaan semmoinen pohjimmainen vire. Kyllä se nousee myös hengellisestä pohjasta ja niistä arvoista, joihin mä silloin nuorena kasvoinkin. Että on semmoinen kokemus, että elämä on niin suuri ja upea lahja, että siitä on myös jollakin tavalla vastuullinen jollekin itseään suuremmalle. Eino Leino sanoo, että haluaa viedä soittonsa särkyneen suurelle virittäjälleen. Niin kaiken pohjalla mulla on semmoinen ajatus, että tämä mun vajavainen soitto on sitä varten, että se kantautuu jonnekin mua paljon itseään suurempaan. Ja olla semmoinen... en mä jaksa enää selittää, kun tuli mieleen vielä paljonkin juttuja, mutta tämä olisi mennyt aika pitkäksi tämä selvitys ehkä, jos mä olisin jatkanut tästä.

Tapio Luoma: Kyllä mua kiinnostaisi kuulla. Sano vielä se ajatuksen, mikä sulla oli huulen päällä.

Juha Tapio: Se ei suoranaisesti enää liittynyt tähän, mutta tässä on äitini poismenon jälkeen ja muidenkin, ehkä oman ikääntymisen ja sitten myös, että kun tulee tiettyyn vaiheeseen, niin ne omat juuret, ja tässä tapauksessa semmoiset juuret, jotka menee paljon pidemmälle kuin vain Etelä-Pohjanmaan multaa, josta oma nuoruus on ja omat semmoiset, joista voi sanoa, että siellä on ollut paljon semmoisia lähtötelineitä, joista on ponnistanut. Vaikka se, että oman suvun vaiheet ja kaikki tämmöiset, niin ne on ollut valtavan kiinnostavia ja mun serkku on tehnyt sukututkimusta, että se on ollut kollektiivinen kiinnostuksen aihe. Se tuntuu valtavan merkittävältä olla osa jotain semmoista paljon itseään isompaa ketjua. Ja sitten se sattumavaraisuus, joka elämässä on, että kuinka tavallaan onnekas sitä on, kun on ylipäänsä kokemassa tämän kaiken. Ihan niin kuin lähimenneisyydestäkin tulee mieleen se, että vaikka mun pappi haavoittui jatkosodassa vakavasti ja oli sotasairaalassa pitkän ajan eikä tiedetty, että selviääkö. Ja sitten lopuksi selvisi ja sodan loputtua herkistyi sen verran, että suureen perheeseen syntyi vielä iltatahti. Ja sitten tämä iltatahti sattui olemaan mun isä. Että siinä, että me ylipäänsä ollaan omalla vuorollamme täällä maan päällä, niin siihenkin on vaadittu jo valtava määrä varjelusta ja onnea ja suotuisia sattumia. Ja sitten kun sitä peilaa vaikka omaan rooliinsa isänä, niin tuntuu tärkeältä, että kantaa sen oman vuoronsa kunnialla. Että tuntuu kunniakkaalta olla semmoisessa valtavassa ketjussa yksi silmukka, että tämä silmukka olisi pitävä. Ja se tuo myös helpotusta tähän tämmöiseen julkiseen taiteilijarooliin, joka joskus paisuu päässä suuremmaksi kuin se onkaan. Niin kuin välillä tulee myös se helpotus siitä, että kaikki nämä teutaroinnit tässä, joista haluaa, että ne on merkityksellisiä. Niin heikkona päivänä on hyvä muistaa, että ei nekään niin merkityksellisiä loppujen lopuksi ole, kunhan tekee parhaansa.

Tapio Luoma: Niin aivan. Tuntuu siltä, että Juha saat elää johdatuksessa, niin kuin kristillisessä kirkossa on todettu tämmöisten elämäntuntojen keskellä. Juha, lämmin kiitos tästä juttutuokiosta. Oli tosi hienoa saada sut vieraaksi tähän. Ja aivan tässä lopuksi tekee mieli toivottaa sulle runsaasti Jumalan siunausta kaikkeen siihen, mitä teet ja mitä olet. Nyt kun on tämmöinen aivan loistava tilaisuus Suomen eturivin lauluntekijän ja muusikon kanssa olla samassa tilassa, niin rohkeuden vielä ehdottaa sitä, että jos sulle Juha sopii, niin laulettaisiin yhdessä yksi sun biisi.

Juha Tapio: Kyllä se sopii.

Tapio Luoma: Kokeillaanpa. -laulavat-